

Obljetnice institucija, kao i obljetnice uopće, prigode su u kojima se sažimaju rad i postignuća djelatnika u minulome razdoblju. U takvim se okolnostima obično iznosi povijest institucije koja po svojim žanrovskim osobinama podsjeća na biografiju pojedinca. Takav tip pripovjednog diskurza najčešće je obilježen svečarskim i ozbiljnim tonom kojim se institucija konstituira i određuje u odnosu na društveno okruženje. Priča o životu institucije, kao i priča o životu pojedinca, konstruira se kao prihvatljiv model za javnost kojim se potvrđuje legitimitet institucije, njezina svrha i cilj te zadaci.

No, kao što u životu pojedinca postoji javni i privatni život, tako i ova naša znanstvena institucija ima javni lik predan znanstvenim publikacijama, simpozijima i kongresima, rukopisnim zbirkama i drugim različitim djelatnostima kao što su biblioteka i dokumentacija ili tajništvo i računovodstvo, koje nisu vezane uz pisanje stručnih i znanstvenih tekstova, ali bez čije se potpore ti tekstovi ne bi mogli napisati niti bi Institut mogao djelovati. Druga strana priče, "privatni" život Instituta, najčešće je prekriven znanstvenom i javnom djelatnošću.

U pedesetu je obljetnicu *Instituta za etnologiju i folkloristiku* Aleksandra Muraj potakla kolege na skupljanje priloga vezanih uz rad Instituta, uz neformalne i anegdotalne situacije koje se preskaču u službenim radovima i izvještajima, a kojih smo svi mi sudionicima. Sama ideja objedinila je tri područja istraživanja zastupljena u radu institutskih suradnika: istraživanje kulture svakidašnjice, usmene kulture i smjehovne kulture. Anegdote koje su A. Muraj potaknule, donosimo kao uvodne:

U prvim danima Instituta, uz malobrojne zaposlene stručnjake, hodnik i sobe punili su i radnici, uređujući prostor buduće koncentracije znanstvenosti. Bili su tu danima. Pri kraju obavljena posla, neki je radnik prišao direktoru i povjerljivo mu odao: Vaši ljudi su jako dobri i pristojni, ali, znate, oni vam ništa ne delaju. Oni samo čitaju.

U vrijeme ravnateljstva Zorana Palčoka pisali su se dnevni izvještaji. Suradnici su u izvještajima opisivali dnevni uradak. Praksa dnevnog izvještavanja ukinuta je nakon autoreferencijalnog izvještaja Nikole

Bonifačića Rožina. U njemu je pisalo: "Danas sam napisao dnevni izvještaj."

Suradnicima, sadašnjim i bivšim, obratili smo se pozivom na suradnju. Mnogi su dali svoje priloge, te im ovom prigodom zahvaljujemo. Ti su prilozima neuobičajeni za znanstvene publikacije, no vrijednost dobivaju kao dokumenti u kojima su zabilježeni "marginalni" aspekti djelatnosti Instituta odišući institutskim i uopće društvenim ozračjem vremena.

U pristiglim priloziima prepleće se mreža anegdotalnih dogodovština vezanih uz terenski rad, sudjelovanje na znanstvenim skupovima, neformalna druženja i uz radne obveze te osobne odnose kolega zaposlenih u Institutu. Neke se anegdote ponavljaju u priloziima različitih autora. Ostavili smo ih jer svatko ima pravo na svoju priču. Uz autorske priloge, u ovome se bloku nalazi i jedan prilog koji je nastao iz zabilješki uz službene terenske izvještaje, a drugi je prilagođeni tekst intervjua. U Institutu smo pronašli i prigodnu poeziju suradnika, iz koje donosimo izbor. Iskoristili smo i razglednice koje godinama pristižu u Zvonimirovu 17.

Zbog raznorodnosti građe kojom raspolažemo i načina na koji smo je prikupili, prilozima nisu ujednačeni niti koncepcijski jedinstveni. Katkad je bilo teško inzistirati na datiranju događaja, jer su se prepričavanjem utopili u pedesetogodišnjoj povijesti. Uredništvo je napisalo kraće uvode o autorima priloga. Nismo brisali autorske napomene i komentare niti smo mijenjali leksik i oslovljavanja. Na posljetku, različit karakter priloga i raspoloženja u njima upravo i govori o različitim svjetonazorima i osobnostima onih koji su djelovali ili djeluju pod istim, ravnim institutskim krovom.

Valentina Gulin & Vilko Endstrasser